

SPROGSTART 3-6 ÅR

Trin-for-trin

Det er mit træ af Olivier Tallec (2021)

Tema: Mit, mit, mit!

Billedbogen *Det er mit træ* er valgt, da temaet Mit, mit, mit! er noget børn kender fra deres hverdag i børnehaven. Litteraturen kan gennem ord, billeder, leg og samtale være medvirkende til, at børnene får udvidet deres forståelse for det at kunne dele noget med nogen – uden at miste det, man deler.

Sprogligt fokus: Lydlig opmærksomhed, ordforråd, skriftsproglige kompetencer og narrative kompetencer.



Det finder du i Sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til Sprogstartsposen
- Billedbogen *Det er mig træ*
- A3-kopi af bogen
- Ark: Fokusord, sproglege
- Kort til billedbogssnak
- 6 billedkort til Story Sequencer
- Faktaark om egern
- Sangen *Min min min* fra Minisjang
- Konkreter: Egern, lommelygte, kogler

Ting og sager, du selv skal finde

- Posen med læringsmaterialer

Sprogstartsmaterialerne må kun bruges under opsyn af en voksen.

Ugens indhold

Dag 1:

Højtlesning og fokusord for alle børn i gruppen, ca. 18 børn.

Tid: ca. 30 minutter.

Dag 2:

Guidet læsning og billedbogssnak. Børnene deles i tre grupper efter dit kendskab til børnene.

Tid: Tre gange ca. 30 minutter.

Dag 3:

Fælles oplæsning og sproglege. Børnene deles i to grupper efter dit kendskab til børnene. Tid: To gange ca. 30 minutter.

SPROGSTART 3-6 ÅR

Dag 1 – *Det er mit træ*

Det finder du i Sprogstartsposen

- *Trin-for-trin*manualen til Sprogstartsposen
- Billedbogen *Det er mig træ*
- A3-kopi af bogen
- Ark: Fokusord
- Faktaark om egern
- Konkreter: Egern, lommelygte, kogler

Ting og sager, du selv skal finde

Det skal du gøre!

Syng første vers af *Sprogstartssangen*.

Vis billedbogen. Tal om forsiden og bagsiden, om forfatteren og illustrationen. Vis læseretningen og peg på bogstaverne.

Fortæl at i Danmark læser vi fra venstre mod højre og oppefra og ned, og at der findes store og små bogstaver. Find eventuelt forbogstaverne i børnenes navne i billedbogen og tal om de forskellige bogstavers navne, former og lyde.

Find en oplæsning på Youtube af *Det er mit træ*. På fransk! Se og lyt til billedbogen og kom med bud på, hvad I tror, billedbogen handler om. Fortæl børnene, at bogen er skrevet af en fransk forfatter, der hedder Olivier Tallec. Overdriv udtalen af det franske navn og lad børnene gøre det samme. Når I har set og lyttet til filmklippet, kan I gentage nogle af de ord, der bliver sagt mange gange. Måske er der børn i gruppen, der kender til det franske sprog? Eller som kender til andre sprog? Måske er der nogle der ved, hvad egern og træ hedder på andre sprog?

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om det at ville beholde noget for sig selv. MIT!

Læs billedbogen to gange. Første gang med læseoplevelsen i fokus - og derfor uden afbrydelser. Anden gang taler I om fokusord. Brug billedbogens illustrationer til at understøtte fokusordene og konkrete fra Sprogstartsposen til visualisering af bogen. Sæt en bevægelse på ordet, når det er muligt.

Syng sidste vers af *Sprogstartssangen*.

Læringsstigen

Gør-det-sværrer-strategi

Forudsige: Se på bogens forside. Hvad tror du, at bogen handler om? Hvad tror du, at titlen på bogen er?

Generalisere: Egernet vil have sit træ, sine kogler og træets skygge for sig selv. Har du prøvet at have noget, som du gerne ville have helt for dig selv?

Argumentere: Hvorfor tror du, at egernet vil beholde træet for sig selv?

Gør-det-nemmere-strategi

Giv svaret: Egernet elsker at spise kogler. Hvad kan egernet godt lide at spise?

Hjælpes ad: Se! Egernet har en stige, hvad vil egernet mon med stigen? (se sammen i bogen)

Begrænse valg: Hvilken farve er egernet? Er det rødt, brunt eller sort?

SPROGSTART 3-6 ÅR

Dag 2 – *Det er mit træ*

Det finder du i Sprogstartsposen

- *Trin-for-trin*manualen til Sprogstartsposen
- Billedbogen *Det er mig træ*
- A3-kopi af bogen
- Kort til billedbogssnak
- Konkreter: Egern, lommelygte, kogler

Ting og sager, du selv skal finde

Det skal du gøre!

Syng første vers af *Sprogstartssangen*.

Vis billedbogen. Tal om billedbogen. Spørg børnene om de kan huske, hvad billedbogen handler om.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om det at ville beholde noget for sig selv. MIT!

Læs billedbogen og inddrag børnene i genfortælling af billedbogen undervejs.

Billedbogssnak. I Sprogstartsposen finder du kort til billedbogssnak. Lad børnene skiftes til at trække et kort og svare på spørgsmålene. Vær opmærksom på, at kortene er inddelt i tre forskellige sværhedsgrader. Lad dit kendskab til børnene afgøre, hvilke kort I bruger.

Brug billedbogens illustrationer samt konkreter fra Sprogstartsposen til at understøtte billedbogssnakken.

Syng sidste vers af *Sprogstartssangen*.

Et lille tip

Hånd- og sprogstrategi. *Et ord - en hånd*. En finger for det valgte ord. Fire fingre for fire ord, der beskriver ordet. Fx et egern, en stor og busket hale, to spidse ører, spiser kogler, er god til at klatre i træer!

SPROGSTART 3-6 ÅR

Dag 3 – *Det er mit træ*

Det finder du i Sprogstartsposen

- *Trin-for-trin*manualen til Sprogstartsposen
- Billedbogen *Det er mig træ*
- A3-kopi af bogen
- Ark: Sproglege
- 6 billedkort til Story Sequencer
- Sangen *Min min min* fra Minisjang
- Konkreter: Egern, lommelygte, kogler

Ting og sager, du selv skal finde

- Posen med læringsmaterialer

Det skal du gøre!

Syng første vers af *Sprogstartssangen*.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om det at ville beholde noget for sig selv. MIT!

Vis billedbogen. Tal om billedbogen. Spørg børnene om de kan huske, hvad billedbogen handler om. Inddrag børnene i genfortællingen, mens du læser billedbogen højt: Hvem er med i billedbogen? Hvad laver de? Og hvorfor?

Sproglege. Orienter dig i sproglegene og vælg mindst to sproglege, som passer til børnegruppen. Lav gerne flere, hvis I har lyst og ekstra tid. Forbered dig på forhånd på legen. Brug billedbogen som udgangspunkt for sproglegene, da de omhandler billedbogens tema. Legene giver børnene mulighed for at høre, se, gøre og røre ord i nye sammenhænge.

Syng sidste vers af *Sprogstartssangen*.

Litteraturforslag

Bare lige en mere af Olivier Tallec, Vild Maskine, 2021

Det er min frugt af Anuska Allepus, Turbine, 2018

Alberts træ af Jenni Desmond, Lamberth, 2016

Alt for mange ting af Emily Gravett, Turbine, 2021

Magnus & Mini af Siri Melchior, Gads børnebøger, 2020

Hvad laver katten på min plads? af Ulla Mersmeyer, Gads børnebøger, 2021

Chinos tykke kinder af Maria Nilsson Thore, Turbine, 2019

Rod og Bjørne plukker bær af Hege Østmo-Sæter Olsnes, Turbine, 2020

Billedbogssnak
Det er mit træ

BIBLIOTEKERNES
Sprogspor

SPROGSTART
3-6 ÅR

2022



Billedbogssnak
Det er mit træ

BIBLIOTEKERNES
Sprogspor

SPROGSTART
3-6 ÅR

2022



Billedbogssnak
Det er mit træ

BIBLIOTEKERNES
Sprogspor

SPROGSTART
3-6 ÅR

2022



Billedbogssnak
Det er mit træ

BIBLIOTEKERNES
Sprogspor

SPROGSTART
3-6 ÅR

2022



Billedbogssnak
Det er mit træ

BIBLIOTEKERNES
Sprogspor

SPROGSTART
3-6 ÅR

2022



Billedbogssnak
Det er mit træ

BIBLIOTEKERNES
Sprogspor

SPROGSTART
3-6 ÅR

2022



Billedbogssnak
Det er mit træ

BIBLIOTEKERNES
Sprogspor

SPROGSTART
3-6 ÅR

2022



Billedbogssnak
Det er mit træ

BIBLIOTEKERNES
Sprogspor

SPROGSTART
3-6 ÅR

2022



Hvad spiser egernet?
Kan egernet bedst lide at spise
fyrrekogler eller rugbrød?
Hvad kan du lide at spise?



Kender du nogle dyr, som nemt ville
kunne komme over den mur,
som egernet bygger rundt om sit træ?
Er det fuglen eller kaninen,
der kan komme over muren?



Hvordan kommer egernet over
muren til sidst i billedbogen?
Hopper det eller bruger det en stige?



Hvad ser egernet,
da det kommer op på muren?
(se illustration i billedbogen)



Hvordan ser egernet ud?
Har det en stor busket hale,
eller har det en lillebitte hale?
Har egernet to ben, eller har det fire ben?



Hvilken farve er egernet?
Er det rødt, brunt eller sort?



Billedbogssnak
Det er mit træ

BIBLIOTEKERNES
Sprogspor

SPROGSTART 3-6 ÅR

2022

 mellem

Billedbogssnak
Det er mit træ

BIBLIOTEKERNES
Sprogspor

SPROGSTART 3-6 ÅR

2022

 mellem

Billedbogssnak
Det er mit træ

BIBLIOTEKERNES
Sprogspor

SPROGSTART 3-6 ÅR

2022

 mellem

Billedbogssnak
Det er mit træ

BIBLIOTEKERNES
Sprogspor

SPROGSTART 3-6 ÅR

2022

 mellem

Billedbogssnak
Det er mit træ

BIBLIOTEKERNES
Sprogspor

SPROGSTART 3-6 ÅR

2022

 mellem

Billedbogssnak
Det er mit træ

BIBLIOTEKERNES
Sprogspor

SPROGSTART 3-6 ÅR

2022

 mellem

Billedbogssnak
Det er mit træ

BIBLIOTEKERNES
Sprogspor

SPROGSTART 3-6 ÅR

2022

 mellem

Billedbogssnak
Det er mit træ

BIBLIOTEKERNES
Sprogspor

SPROGSTART 3-6 ÅR

2022

 mellem

Hvad vil egernet gøre for at få sit træ for sig selv?



Hvorfor tror du, at egernet gerne vil beholde træet for sig selv?



Er forfatteren til Det er mit træ fra Frankrig, Spanien eller Italien?

Kan du huske nogle af de franske ord, der blev læst op? (hør evt. lidt af bogen igen)



Er egernet mest glad og tilpas eller mest sur og tvær gennem billedbogen? Hvorfor er han mon så sur?



Egernet elsker at sidde i skyggen fra træet. Hvad er skygge egentlig for noget?



Hvad tror du, egernets livret er?



Billedbogssnak
Det er mit træ



Billedbogssnak
Det er mit træ



Billedbogssnak
Det er mit træ



Billedbogssnak
Det er mit træ



Billedbogssnak
Det er mit træ



Billedbogssnak
Det er mit træ



Billedbogssnak
Det er mit træ



Billedbogssnak
Det er mit træ



Fortæl hvordan billedbogen slutter.

Hvad er det, egernet ser,
da det står på toppen af den
meget høje og meget lange mur?



Egernet vil ikke dele sit træ og
sine kogler med andre.
Hvorfor vil han mon ikke det?



I billedbogen finder egernet ud af, at det jo
kan være, at der er et endnu skønnere og
højere træ på den anden side af muren, end
det træ, der er inden for muren.
Hvad gør egernet for at kigge over muren?
Kunne han have gjort andre ting?



Hvorfor vil egernet gerne have træet,
koglerne og træets skygge for sig selv?



Egernet vil sætte en låge op.
Lave et plankeværk og bygge en mur
for at få træet for sig selv.
Forestil dig, at alle egerne byggede mure
i skoven omkring hver deres træ.
Synes du, det er en god idé, egernet får?
Hvorfor/hvorfor ikke?



Egernet vil have sit træ, sine kogler
og træets skygge for sig selv.
Har du prøvet at have noget,
som du gerne ville have helt for dig selv?



SPROGSTART 3-6 ÅR

Fokusord til *Det er mit træ*

Vælg de fokusord, der passer bedst til din børnegruppe. Lad børnene se, røre, gøre og sige ordene mange gange og i forskellige sammenhænge. Brug konkrete, fotos og billeder fra Sprogstartsposten undervejs.

Et træ – hvad er et træ? Et træ har rødder, en stamme, grene, kviste, blade og frugter. Hvilke slags træer, kender I? Hvilke træer er der i børnehaven?

At elske – hvad betyder det mon at elske noget eller nogen? Hvad elsker du?

Fyrrekogle – hvad er en fyrrekogle? Har I set en kogler? Hvor kan man finde kogler? Hvad kan man bruge kogler til?

Skyggen – hvad vil det sige at sidde i skyggen? (skinner solen, så hjælp hinanden med at finde skygge og sæt jer bevidst i solen eller i skyggen) Hvad kan lave skygge? Hvor finder I skygge på legepladsen om sommeren?

Mit – hvad vil det sige, når noget er MIT! Hvilke ting er jeres hver især? Det er mit hår! Det er min stol! Det er mit tæppe!

At beslutte – hvad betyder det at beslutte noget? ”Nu beslutter jeg, at vi skal lægge armene over kors og sige DET ER MIT TRÆ ...” kom med eksempler på noget, som du har besluttet – og noget som børnene har prøvet at beslutte enten i børnehaven eller hjemme.

At få lyst til – hvad vil det sige at få lyst til noget? Har I prøvet at få lyst til noget?

Kogler nok til alle – hvad betyder det, at der er kogler nok til alle? Hvad betyder det, at der ikke er kogler nok til alle? Er der stole nok til alle hos jer? Er der krus nok til alle i børnehaven? Er der gynger nok, så alle kan gynges på samme tid?

Pludselig – hvad betyder pludselig? Når noget sker uventet og hurtigt kan man sige pludselig...

At ende – hvad betyder det, at noget ender? At noget slutter?

At vide – hvad betyder det at vide noget?

En låge – hvad er en låge? Hvilke slags låger kender I? En havelåge, en låge i en julekalender, skabslåge, ovnlåge. En låge kan åbnes og lukkes.

Et plankeværk – hvad er et plankeværk? Hvad bruger man et plankeværk til? Har I set et plankeværk? Hvad kan man lave et plankeværk af?

Ro og fred – hvad er ro og fred? Hvor er der ro og fred i børnehaven? Hvor er der ro og fred hjemme hos jer? Kan I lide, når der er ro og fred?

En mur – hvad er en mur? Hvad er en mur lavet af?

At være solid – kan ikke vælte – hvad betyder det, når noget er solidt?

At være høj – kan ikke klatre over – hvad vil det sige, når noget er så højt, at man ikke kan klatre over det? Kender I noget, der er så højt, at I ikke kan klatre over det?

At være lang – kan ikke gå uden om – hvad vil det sige, at noget er så langt, at man ikke kan gå uden om det? Kender I noget, der er så langt, at I ikke kan gå uden om det?

At kræve – hvad betyder det at kræve noget af nogen?

At beskytte – hvad betyder det at beskytte nogen eller noget?

At støde på – hvad gør man, hvis man støder på noget?

At gemme sig – hvad vil det sige, når noget gemmer sig?

Bag ved – hvad vil det sige at være bag ved noget?

Større end – hvad betyder det, når noget er større end?

Skønnere end – hvad betyder det, når noget er skønnere end noget andet?

Højere end – hvad betyder det, når noget er højere end noget andet?

Vidunderligt – hvad betyder det, at noget er vidunderligt? Er det en god eller en dårlig ting, når noget er vidunderligt? Hvad synes I er vidunderligt?

En stige – hvad er en stige? Hvad kan man bruge en stige til? Har I prøvet at gå op og ned ad en stige? Kender I nogen, som bruger en stige? En skorstensfejer, en brandmand, en vinduespudser...

En skov – hvad er en skov egentlig for noget? Hvad kan man finde i en skov? Har I været i en skov?

Billedbogssnak til *Det er mit træ*

Let

Hvad spiser egernet?

Kan egernet bedst lide at spise fyrrekogler eller rugbrød?

Hvad kan du lide at spise?

Kender du nogle dyr, som nemt ville kunne komme over den mur, som egernet bygger rundt om sit træ?

Er det fuglen eller kaninen, der kan komme over muren?

Hvordan kommer egernet over muren til sidst i billedbogen?

Hopper det eller bruger det en stige?

Hvad ser egernet, da det kommer op på muren?

(se illustration i billedbogen)

Hvordan ser egernet ud?

Har det en stor busket hale, eller har det en lillebitte hale?

Har egernet to ben, eller har det fire ben?

Hvilken farve er egernet?

Er det rødt, brunt eller sort?

Mellem

Hvad vil egernet gøre for at få sit træ for sig selv?

Hvorfor tror du, at egernet gerne vil beholde træet for sig selv?

Er forfatteren til *Det er mit træ* fra Frankrig, Spanien eller Italien? Kan du huske nogle af de franske ord, der blev læst op? (Hør evt. lidt af bogen igen)

Er egernet mest glad og tilpas eller mest sur og tvær gennem billedbogen?

Hvorfor er han mon så sur?

Egernet elsker at sidde i skyggen fra træet. Hvad er skygge egentlig for noget?

SPROGSTART 3-6 ÅR

Hvad tror du, egerkets livret er?

Svær

Fortæl hvordan billedbogen slutter.

Hvad er det, egerket ser, da det står på toppen af den meget høje og meget lange mur?

Hvorfor vil egerket gerne have træet, koglerne og træets skygge for sig selv?

Egerket vil ikke dele sit træ og sine kogler med andre. Hvorfor vil han mon ikke det?

Egerket vil sætte en låge op. Lave et plankeværk og bygge en mur for at få træet for sig selv. Forestil dig, at alle egerker byggede mure i skoven omkring hver deres træ. Synes du, det er en god idé, egerket får? Hvorfor/hvorfor ikke?

I billedbogen finder egerket ud af, at det jo kan være, at der er et endnu skønnere og højere træ på den anden side af muren, end det træ, der er inden for muren. Hvad gør egerket for at kigge over muren? Kunne han have gjort andre ting?

Egerket vil have sit træ, sine kogler og træets skygge for sig selv. Har du prøvet at have noget, som du gerne ville have helt for dig selv?

SPROGSTART 3-6 ÅR

Sproglege til *Det er mit træ*

Sproglege

Koglejagt! Find kogler. Gem et stort eller mindre antal kogler rundt omkring på legepladsen uden børnene ser det. Saml børnene og fortæl dem, at I alle sammen nu er egnen, der er på jagt efter kogler. Vær sur og stædig som egnen i billedbogen! Saml så mange kogler du kan! MINE KOGLER! Saml derefter alle kogler i én stor stak og hjælp hinanden med at tælle dem.

Foto-gemmeleg! Tag på forhånd 3-10 fotos af 3-10 kogler, som du placerer forskellige steder ude eller inde. Print fotos og fordel dem på gulvet mellem jer. Børnene skiftes nu til at finde frem til koglens placering ved at orientere sig på fotoet. Lad evt. børnene være sammen to og to, så de kan hjælpe hinanden med at finde koglens placering. Vend evt. legen om og lad på skift børnene gemme en kogle og tage et foto med en tablet. Nu er det dig, der skal rundt og lede efter koglen.

Byg skygge! ... en mur, et plankeværk eller en låge. Brug hvad I har af brædder, mælkekasser, papkasser. Eller i mindre format i legoklodser, kaplaklodser, ispinde, paprør eller mælkekartoner. Brug lommelygten til at lave lys/skygge og lad børnene placere sig selv, egnen fra Sprogstartsposen eller en kogle i solen eller i skyggen.

Sproglege – med digitale læringsmaterialer

Optageklemmer: Tal om noget, som I hver især elsker! Det kan være træer – som egnen – eller billedbøger – som mig. Det kan være at hoppe på trampolin eller besøge mormor og morfar. Når I har tegnet og talt og farvet, sætter I 6 af tegningerne i hver sin optageklemme. Lad barnet fortælle, hvad det er, det har tegnet og optag det på en optageklemme. Hæng tegningerne op i klemmen på opslagstavle eller lignende. Skift tegning og lyd ud efter en dag eller to, så alle tegninger når at hænge med lyd på. Inviter gerne forældrene til at lytte til de ganske korte fortællinger om det, børnene elsker.

Story Sequencer: Se i bogen og se på de 6 billedkort. Sæt de 6 billedkort i Story Sequenceren i tidsmæssig rigtig rækkefølge. Tal om billedkortene undervejs, hvad kan I se på billederne? Hvad tror I, at egnen tænker eller siger... Hjælp hinanden med at finde på 1-3 sætninger til hvert billedkort og find det rette toneleje at sige sætningerne i, så de passer til billedet. Indtal nu sætningerne på Story Sequenceren. Afspil efterfølgende lyden og tal om, om billede og lyd passer sammen. Du kan også prøve at indtale en blød og kærlig stemme til ét af de billeder, hvor egnen ser vred ud og efterfølgende spørge børnene om billede og lyd passer sammen. Lad dem komme med bud på, hvordan stemmen skal lyde, hvis ikke den skal være blød og kærlig.

Endnu flere sproglege - inde & ude

Se, hør og syng sangen *Min Min Min* på Minisjang.

Find nogle træer eller gå i skoven. Se, føl og duft til træerne, deres bark, blade og frugter. Hvor mange slags træer kender I?